

Uj magyar kormány.

Az egész országot, de a jobban értesült politikai világot is, meglepte Bethlen István gróf miniszterelnök váratlan lemondása.

A szanalási akcióval kapcsolatosan, de már az új választással kapcsolatosan is mindenki számított arra, hogy Bethlen István gróf újjáalakítja és felrészíti kormányát, de arra alig gondolt volna valaki, hogy a miniszterelnök elhagyja helyét.

Éppen azért lepte meg ez az elhatározás nemcsak az országot, de az egész világot, mert hiszen Bethlen István gróf az elmúlt választáson újból nagy többséget kapott, amelyre támaszkodva nyugodtan kormányozhatott volna tovább. A váratlanul bekövetkezett pénzügyi válságból is sikerült Bethlennek kiemelnie az országot s a külföldi kölcsön és a kormány intézkedései visszaállították a rövid időre megingott bizalmat a magyar pénzügyi és gazdasági életben. Bethlen azzal indokolta lemondását, hogy 10 esztendő megfeszített munkája nagyon kimerítette és egészséget is aláasta, tehát pihenésre van szüksége. A lemondásnak ezt az okát sokan kétségbe vonták és egyéb okokat kerestek, holott azoknak, akik tudják, hogy Bethlennek aránylag gyenge fizikuma milyen munkát végzett egy évtizede alatt, nem nehéz ezt a kézenfekvő indokolást elhinniök. Azt a híresztelést, mintha a külföldi kölcsönrel kapcsolatos feltételek között szerepelt volna Bethlen távozása, éppen maga az érdekelt külföld cáfolta meg és fejezte ki sajnálkozását éppen úgy, mint a magyar közvélemény, afelett, hogy Bethlen lelépett a kapitányi hidról.

De a fáradtság és kimerültség

mellett volt még egy kézenfekvő indoka Bethlennek, s ez az, hogy most olyan idő következik, amely a pénzügyi és gazdasági kibontakozás érdekében a nemzet áldozatkészségének még nagyobb fokát veszi igénybe s erre alkalmasabb egy olyan kormány, amelyet munkájában nem zavar a múltért való felelősségrevonás és támadás és, amely nagyobb lehetőséget nyújt arra, hogy „a nemzetet az áldozatkészség maximumára bírja.”

Bethlen István gróf több, mint 10 éves kormányzás után akkor vonult félre, amikor a nemzet továbbra is benne látta hivatott vezérét. Az egész ország közvéleménye aláírja a Bethlenhez intézett kormányzói kéziratnak azt a megállapítását, hogy Bethlen István gróf a magyar történelem egyik legnehezebb korszakában, több, mint egy évtizeden át folytatott önzetlen, odaadó működésével a nemzet ügyének szolgálatába elévülhetetlen érdemeket szerzett és politikája eredményezte azt, hogy az országot sivar elszigeteltségéből sikerült mindinkább kiemelni. Ezen az uton egyéniségét a haza nagy férfainak sorában tetteivel méltóképpen megörököltette, — mondja a kormányzói kézirat, amelynek azzal a részével is egyetért a közvélemény, hogy az ország érdekében a jövőben számít kipróbált munkaerejére. Bethlen bár nem vállalt tárcát, az új kormányban továbbra is irányítója marad a magyar politikai életnek, mint az egyetemes párt vezére.

Az új kormányt Károlyi Gyula gróf külügyminiszter és a szegedi ellenforradalmi kormány volt elnöke alakította meg. Az új kormány nem jelent rendszerváltozást, mert hiszen ugyanarra a két parlamenti többségi pártra támaszkodik,

amelynek támogatásával a Bethlen-kabinet is kormányzott. Az új kormány feladata az, hogy a pénzügyi és gazdasági kibontakozást létrehozza. Külpolitikája természetesen ugyanaz marad ami volt a lelépett kormánynak, hiszen Károlyi személyében ennek külügyminisztere vette át a kormány vezetését és közvetlen elődje, Walkó Lajos a külügyi tárca vezetését. Külpolitikája tehát erre irányul, hogy a régi barátságokat fenntartsa és kimélyítse és új barátokat szerezzen. A királykérdésben is változatlanul követi a Károlyi-kormány azokat az elveket, amelyeket a Bethlen-kormány magáévá tett és amelyeket az ország tulnyomó többsége oszt.

Az új kormányban a pénzügyi tárca vezetését ideiglenesen a miniszterelnök tartotta fenn magának, Ernst Sándor kultuszminiszter lett és ő vezeti tovább a népjóléti tárca ügyeit is. Mayer János tárcanélküli kisgazda miniszter lett. Honvédelmi miniszter Gömbös Gyula, igazságügyminiszter Zsitvay Tibor maradt. Voltaképpen a kormánynak három új tagja van: vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter és Ivády Béla földmívelésügyi miniszter.

Az új kormány tagjai közül vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, eddig Baranya és Somogy vármegyéknek volt a főispánja, erőskezű, meggyőződéses keresztény politikusnak ismerik, akitől új, magas pozíciójában is sokat várnak.

A kormány új tagjai közül Kenéz Béla dr. neve többet szerepelt a közéletben. Kenéz Béla mint egyetemi tanár került az első nemzetgyűlésbe a szolnoki kerület képviselőjeként. A képviselőházban azóta is állandóan a szolnoki

kerületet képviseli, 1921-ben elnöke lett a nemzetgyűlésnek. Elnöke volt a pénzügyi bizottságnak és különösen pénzügyi, közoktatási ügyi kérdésekkel foglalkozott. A megszállott területek elnyomott kisebbségeinek védelmébe, komoly statisztikai adatok alapján ismételt nagyhatású beszédeket mondott. Nemcsak mint képzett politikust, hanem mint nemzetgazdasági és statisztikai tudományok művelőjét is ismerik. Több szakönyve jelent meg a statisztika elméletéről, a városok fejlődéséről, az ipari népesség statisztikájáról, a gazdák és mesteremberek pusztulásáról. Mint közgazdasági szakember vette át a kereskedelemügyi tárca vezetését.

Ivády Béla az új földmívelésügyi miniszter régi szakértője a magyar földmívelés ügyének. Hoszsú időn át szolgált a földmívelésügyi minisztériumban, amelytől, mint h. államtitkár vált meg, amikor képviselővé választották. A második nemzetgyűlésbe a pászói kerület küldötte be egységespárti programmal s ott és később az országgyűlésben multjához méltóan földmívelésügyi, közéleti és közigazgatási kérdésekkel foglalkozott. Mint az Országos Gazdasági Bizottság vezetője és mint élelmészeti kormánybiztos, királyi elismerésben részesült az 1900-ban indított inségakció vezetése körül szerzett érdemeiért. A Földmívelésügyi minisztériumban működő állandó gazdasági szakbizottságnak hosszú időn át volt elnöke. A földmívelésügyi minisztérium élére tehát a minisztérium és általában a magyar földmívelés kérdéseinek régi ismerője került.

A kormányzópartok és az ország népe bizalommal tekint az új kormány működése elé, amelytől a pénzügyi és gazdasági helyzet megjavítását várja.

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Írás a faluról.

Írta: Vadkerthy Béla.

Itt vagyok a falusi csendben, a falusi magányban...

Minden nap hallom a hajnali harangszót...

Békés, nyugodt és csöndes szendregésből fölébredt csilingelő üde és kedves hangja. Gingalló... Gingalló... lehel bele a harmatos, párás pirkadatba. Ébredjétek! Serkenjétek! Munkába menjétek, dolgozzatok!

S míg szívemen átsuhan az Angelus hárfázó imája megindul a falusi harangszóra a mindennapi élet muzsikája is.

Madárdalvirágos a reggel a friss lombok felébredt zöldjén.

A szelid, boldog házak nyugodt ablakcsipkén bemosolyog az Isten szeme, az áldott, drága, fényes napsugár.

Kis patakok ezüsttükör habszemében, meztelbős kis gyerekek lubickolnak amint belehajítják a kacsákat, ludakat. És zeng tovább az Angelus! Csengve-bongva hatol be kis szobám kis ablakán. — Gingalló, gingalló! — s a szoba mellett levő méhesben is megindul az élet, a züm-mögő méztermelő munkának a himnusza.

A harangház tetején már csillog a kereszt, ház a napsugárfüggönyben.

Távolról kocsik robogása hallatszik,

tülköl a kondás, ostort patogtat a csordás. Megtelik a harangláb környéke asszonyokkal.

Panni és Marinéni elindulnak a messzefekvő templom felé, melynek a tornyáról szintén ideszüremldölik, halk égi sohajként a harangnak a szava. Bim-bam, bim-bam... mélyen öblösen.

Nyikorognak az ostoros kutyáknak s a vályunál hangos nógatással itatják a Violát, Szegfűt, Rezedát és Ibolyákat.

Itt-ott egy-egy álmos kutya vakant lomhán, tünnyán, fáradtan, de hogyisne, mikor az egész éjjel ébren voltak, virrasztottak, csaholtak, fulkosódtak, védtek a gazda vagyonát, portáját.

Az éjjeli őr benyit a nagykapun. Hatalmas botja besüpped a puha udvari talajon.

Már a folyosón kopog a szöges, patkós csizmája. Kérges tenyerével megérinti az ajtót! Megszólal.

Dicsértesséki! Mindörökké felelem vidáman nekil! Egészségére kívánom az éccakai nyugodalmat a Tekintetes Urnak! Köszönöm Pista bácsil! Mi újság van? Hiszen éppen azért gyűltem, hogy asztal kerhessek uságot... ha tünám meg mi történyik a na-világban.

Odaadom szivesen! Itt van nézegesse, olvasgassal! Azután ő hálálkodik, ő köszöni a jószágomat és sziveségemet. — Fain ember a tekintetes Úr! hát Isten megáldja, majd visszahozom!

Azután én is a kezembe veszem a botot s kisurranok csendesén, észrevétlen a szobából reggeli sétára.

A kertek alatt ballagok, hogy ne találkozzam senkivel sem, mert valahogy úgy fáj az, hogy amikor idősebbjével kerülök szembe, már messziről üdözől, messziről köszön.

Dicsértesséki! Künn vagyok a faluvégén! Olvasom a névjegyet, amit parittyakövekkel össze-vissza sebeztek a libapásztorok: Kishartyán.

De már is sietek, mert az ország-uton nagy porfelhő gomolyog... Jön a Mavart a városi világ Bábelszeker s tovarobog örült vágatással, maga után hagyva büzt és füstöt. Megálllok egy akác-dombon s bele bámulok a aluba. Milyen szép! Milyen tiszt! Milyen kedves! És megyek tovább ősrégi temploma felé mely a törökvilág korában keletkezett, avagy talán még korábban is, hiszen kétszer volt renoválva, újjáalakítva eddig 1782-ben, majd 1902-ben. Úgy áll a temető akácosában, a sirhantok fölött, mint egy elnyűtt sokévszázados miska-könyv.

S akik hajdanában inádkoztak a falai között, már ott pihennek, ott porladoznak körülötte méhüzmmögésben cik-cakos dongók villongásában, a követlen levegő mozdulatlanságában, amelyben mintha pihenésre nyújtózkodnék ki a gazdátlan idő is.

Mily romantikás pihenőhely a templom mellett...

Benn orgonazugás, imádság, tömjénfüst, az élők emlékezésére, Krisztus igéinek tüzesőjében, künn az elmerengésre, mesérre, álomra s egy másik világba feledkezésre intő hangulat. Mily különös az élet és halál ölelézése, öröm és bánat találkozása nap-nap mellett... egy és ugyanazon helyen. S megnézem a fejfákat, emlékköveket, kereszteteket, kufatokat közöttük a legrégibb sirhantok ntán s mindössze csak kettőt találok még épét Boér Antal (†1857) és Boér Ida (†1858) elhunytakét. A többiek elporladtak, elhamvadtak, elkorhadtak már.

S föltekintek a mély és messzi égre amely úgy hajlik a földre, mint valami soha el nem fogzó kék ölelés, nagyot sóhajtok és megyek tovább, tovább, ahol a föld aranyos buzahimnusza sutlog a temetőtől távol egy magaslaton épült kriptá körül.

Egy néhány akácfa s lombjai közé emelkedő obeliszk sziklakövekből, amit megbarnított az idő, ez a falu másik emléke a multból.

A sirbolt tulajdonosai „Ludányi Bay Ferenc” és a Kandó család, a Kökut pusztához tartozó birtok egykori urai voltak.

A kriptá homlokzatán olvasható: „Ludányi Bay Ferenc és. és kir. udvari tanácsos, semptemvir, Szent István apostoli király jeles rendje, keresztes vitéze, nagy hazafi, törvénytudós, igaz bíró, hív férfi, gondos atya, a háza özvegyei, árvái kesergik, meghalt 1820 (MDCCCXX)-ik

Nemzeti szükség.

Írta: Dr. Szabó Sándor ny. főispán, volt országgyűlési képviselő.

Ezzel a forgalommal gazdagodott az utóbbi hetekben a mesés vagyoni nagyhatalmu Nagybritánia. Az angol nemzet is érzi, tudja már, hogy ő is elvesztette a háborút. A demokratikus angol kormány megállapította, hogy beállott Angliában a „nemzeti szükség” megrendült az eddig mindig szilárd gazdasági helyzet.

Bármennyire fájjaljuk is az igazságos, bennünket megértő angol nemzet bajait, mi mégis elsősorban, a saját sebeink égő fájdalmára keressük az orvosszereket.

Ha igaz az, hogy a nagyhatalmu, győztes és gazdag Angliában beállt a nemzeti szükség, az anyagi megpróbáltatás, mennyivel inkább igaz ez minálunk, a megcsönkített, gazdasági erőforrásaitól megfosztott, koldus Magyarországon.

Ha a közgazdasági tudomány könyveit forgatjuk, a nemzeti szükség állapotának a meghatározását nem találjuk, annyit azonban tudományos könyvek nélkül is tud mindenki, hogy amikor a szükség beáll, más szabályok irányadók, mint a közérdek, mint a magánérdek szolgálatában.

Az ilyen szükség rendszerint nagy veszedelmek kapcsán keletkezik, úgy a közéletben, mint a magánéletben. A nagy, vagy nagyobb veszedelem elhárítására pedig a nemzetnek minden erkölcsi és anyagi javát mozgásba kell hozni. Rendkívüli idők, rendkívüli intézkedéseket követelnek.

Amíg mi, kifosztott, szegény magyarok, Trianon után, az európai nemzetek társaságából kizsácoltoltan dideregünk elhagyatottságunkban, a világ népei boldog ábrázattal kívántak egymásnak szerencsét

és nem volt, aki átérzeze a mi nemzeti fájdalmainkat és szerencsétlenségünket.

Ma, az általános gazdasági megrázkódtatás idején, amikor a győztesek is kezdik észrevenni, hogy azok a gazdasági törvények, amelyeknek megsértésével a mi nyomorúságunkat intézményesen rendszeresítették, visszaütnek a győztesekre és az okozott sérelem helyrehozását sürgetik: nemzeti és állami életünk szorongatásait türelemre int és tanít bennünket ez a körülmény, hogy nagy hatalmu népek is sortársaink lettek és így megértőbbek a mi helyzetünkkel szemben és hamarabb támad rés a trianoni börtön falán.

A békeszerződés revíziója, immár nyílt kérdés, amelyre a feleletet a népek, és tömegek életözlőne nevében a szükség, a kényszerűség fogja megadni.

A magyar kormány az állami szükség rendkívüli idején új rendszabályokkal lép a nemzet elé, a közérdek szolgálatát, a közszükségletek ellátása és a nemzet javainak és terheinek igazságos megosztása céljából.

A közszellemnek egészségesen kell kivirulnia a nagy erkölcsi és gazdasági megpróbáltatás mostani nehéz napjaiban, a nemzeti összetartozandóság nagy termő völgyében. Ezen a talajon sarjadnak élet-erős, hazafias törekvések, erkölcsi és gazdasági összefogások, amelyek táplálják a lesújtó békeparancsok alatt szenvedő nemzet reményseit.

A kormány intézkedéseinek pedig az ország erkölcsi és gazdasági érclatlalékát úgy kell igénybe venniök, mint az ostromlott vár parancsnokának a rendelkezésre bocsátott erőt és készségeket, pontosan számítva, gondosan örködve, hogy elegendők legyenek a szabadulásig.

Istent mert érezte, hogy a nyomorult ember Isten nélkül nem élhet, kell valaki, akitől féljen, akitől reméljen, akiben bizzon valon, engedelmesen.

S vajjon lehet e nagyszerűbb, lehet e szebb, fényesebb tanubizonyosság a hit a vallás mellett, mint épen Szent István napja, amelyet az 1000 éves magyar történelem egyik legnagyobb nevű királyának, Szent Istvánnak az emlékeztérére ünnepelt Vajjon nem fényes bizonyossága e Szent István napja annak, hogy ez a nemzet csak azért állhatott meg ezer esztendő vízviharában, csak azért dacolhatott ezer év mingen szenvedésével, minden megpróbáltatásával, mert a nagy, a bölcs király szavára hallgatott és elhagyta ősei pogány hitét s felvette a szeretetet, a megértést hirdető keresztény vallást, amely az ezeréves magyar hazának vetette meg az alapját. Vajjon nem a mély vallásosság és az Istenbe vetett erős hit adott erőt elviselni a tatárdulás okozta vérvesztést, mohács pusztulását s a 145 évig tartó török rabság minden rémségét!

Végtelen öröme szolgál, hogy ezt a nagy nemzeti ünnepet Kazár község egybekapcsolhatja a község szűkebb körü, ugyszólván családi jellegű ünnepségével.

Kazár község közönsége ugyanis a mai napon egyuttal öröm ünnepet is ül — mert hiszen ma avatja diszpolgárává nagyságos és főtisztelendő P. Réz Marián szent Ferenczrendi szerzetes missziós lelkész a község képviselő-testülete a község diszpolgárává választott.

A közéletben diszpolgára rendszerint nagynevű politikust, vagy előkellő közéleti személyiségeket szoktak megválasztani azokért az érdemekért, amelyek az alkotásokért, amelyek érdemeket közéleti szereplésükkel s hatalmuk teljében közpénzen eszközölt alkotásokkal méltán kiérdemelnek.

A világi hatalmasokat körülrajongó társadalom az egyszerű kis embereket nem igen veszi észre, mert ezekkel bibelődni sem kedve, sem ideje nincsen. Pedig ha igaz, Arcubasev orosz regényírónak az a megállapítása, hogy a jelenleg élő generáció nem egyéb, mint javító eszköz, amely megjavítja azt a talajt, amelyből a jövő élet csirája fakad, akkor igaz az is, hogy bármelyik nagy politikus, vagy bármelyik közéleti nagyság is csak jól megmunkált, csak jól előkészített talajon mozoghat. Ezt a nehéz talajjavító munkát a nemzet nagy ugarán a lelkipásztorok végzik — azok az egyszerű emberek, akik mellett a gög és rozszakarat sokszor magasra tartott fejjel halad el. Pedig ha igaz nagy költőknek Berzsenyi Dánielnek az a megállapítása, hogy „minden országnak támasza, talpköve a tiszta erkölcs...” akkor annak is igaznak kell lenni, hogy a lelkipásztorok Istennek tetsző, nagy és nehéz munkája egyuttal az erkölcsi világrend legbiztosabb alapja, legbiztosabb fundamentum!

Kazár község közönsége akkor amikor diszpolgárt választott nem követte a már kitaposott utakat s diszpolgárt nem a nagyok, nem a hatalmasok közül választotta, hanem kitüntetett szeretetével és nagyrabecsülésével Istennek egyik igen szerény, de lelkieben igen gazdag egyszerű szerzetese felé fordult, akiben a papot, a vallást, magát a Szent Ferencrendet tisztelte meg.

Mindenkinek a lelkében ott él még a múlt évi missió feledhetetlen emléke. Még mindenki emlékszik arra az emberfeletti munkára, amelyet a Főtisztelendő Ur kifejtett abból a célból, hogy a templomtól elszakított s találan megkérgesedett szívű egyszerű munkás és földmives embereket visszavezesse a templomba, visszavezesse az anyaszentegyház karjaiba, visszavezesse őket arra az utra, amely nem földi javakhoz, nem a földi dicsőséghez vezet, hanem a földi élet kapuján át az örökéletbe, a hallhatatlanságba visz.

Ha visszagondolunk a missziós napok elejére — emlékszünk rá, hogy bizony ez a lélekmentő munka nehezen indult. — A Főtisztelendő ur azonban nem veszté el a türelmét, nem vesztette el munkakedvét, hanem egy magasabb és távolabbi cél érdekében türelemmel igyekezett megtörni az elfásult lelki közönyét. S a kitartó nehéz munkát teljes siker koronázta!

Láttunk a kazári plebánia területén olyan hitbeli felbuzdulást, olyan vallásos

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

Vidékieknek levelező oktatás.

A szeptemberi és decemberi vizsgákra már most jelentkeznek.

Budapest, Rákóczi-ut 51.

megmozdulást, amely még sokáig fogja éreztetni hatását a község többé nem közömbös hiveinek lelki életében.

Ezt a szép, ezt a nagy munkát méltányolta Kazár község közönsége akkor, amikor Nagyságos és Főtisztelendő P. Réz Marián szent Ferenczrendi szerzetes, missziós lelkész Urat Kazár község diszpolgárává választotta, mert ez a munka nem csak a vallás, nem csak az erkölcs, hanem hazafias szempontból is megbecsülhetetlenül értékes munka volt.

Egy község nem adhat szebb, nagyobb kitüntetést, mint a diszpolgárságot. — Ezt azonban adja önzetlen ragaszkodással, szeretetteljes nagyrabecsülésének kifejezéseképpen. — Ez egy sirig tartó benső kapocs a község és diszpolgár között, mely kapocs csak a földi élet határára szűnik meg, — amely azonban az emlékeztet szárnnyain onnan is újabb évtizedek felé repül.

Nagyságos és Főtisztelendő Ur! Ha az élet viharában, a mindennapi élet nehézségében elfáradva meg akar pihenni s az itt buzgó meleg szeretetből erőt akar meríteni az élet további küzdelmeihez, — akkor gondoljon erre a kis falura, jöjjön el hozzánk, keressen fel bennünket s mi mindenkori meleg szeretettel, őszinte ragaszkodással és igazi nagyrabecsüléssel várjuk!

Amidőn mint községünk diszpolgárát meleg szeretettel üdvözljük, egyben kérjük a Mindenható Istent, hogy adjon Nagyságodnak erőt, egészséget, boldogságot, hosszú életet, hogy ezt a kitüntetést igen-igen sokáig viselhesse mindannyiunk igaz és őszinte öröme. Éljen Kazár község diszpolgára!

A beszéd elhangzása után P. Réz Marián szent Ferenczrendi szerzetes, missziós lelkész választott s kijelentette, hogy bár egyszerű szerzetes léte nem örül, ha ő ilyen fényes ünneplés tárgya — mégis örül ennek a megtiszteltetésnek, ennek a kitüntetésnek, mert ez a kitüntetés, ez a megtiszteltetés az ő 700 éves rendjének a Szent Ferenc-rendnek szól.

— Köszönettel fogadja el a diszpolgári oklevelet anyyival is inkább, mert ilyet a rend 700 év alatt még soha nem kapott. Talán az idők jele az, hogy akkor amikor Spanyolországban az egyház üldözéseknek van kitéve, akad egy magyar falu, amely ezen üldözésekre egy lelkipásztor megbecsülésével, egy lelkipásztor kitüntetésével felel. — Ezt az oklevelet örömmel viszi kis szerzetesi céljába, mint a község lakossága szeretetének, ragaszkodásának symbolumát s imádkozni fog, — hogy adjon az Isten ennek a községnek szebb, boldogabb jövőt!

Utána dr. Tóth egri jogakadémiai professor köszönte meg e Szent Ferenc-rend nevében a kitüntetést s magasan szántó gondolatokban gazdag beszédében hívta fel a megjelenteket a nagy magyar összefogásra, az egymás megbecsülésére és szeretetére, — mert csak így lehet feltámadás!

Az ünnepség délből ért véget s az a felvonult csapatoknak disz elvonulása fejezte be.

Gyorsíró tanfolyam. A Salgótarjáni Gyorsíró Szaktanfolyam a jövő iskolai évben is megtartja kurzusait. A kezdő és haladó tanfolyamok szept. 15-én kezdődnek meg. Legalább két középiskolát végzettek szept. 1-től hétfőn, szerdán és pénteken délután 5–6 óráig jelentkezhetnek felvételre Pénzes Zoltán tanárnál a realgimnáziumban.

Házvezetőknékné ajánkozik magányoshoz, minden információt kibíró középkorú öz. asszony kitűnő bizonyítvánnyal. Elsőrendű főzést, tejkezelést, befőzést, baromfi tenyésztést, értem és vállalom. Cim: T. O-né, Salgótarján, Fülkei-utca 18.

Eladó ház. Elköltözés végett jutányos áron eladó 150□-ös mellék-helyiséggel együtt. Cim a kiadóban.

Új diszpolgár.

Szent István napján lélekemelő ünnepség színhelye volt Kazár község, hol ezt a nemzeti ünnepet használták fel arra is, hogy a község diszpolgárának P. Réz Marián szent Ferenczrendi szerzetes missziós lelkész egri lakosnak a diszpolgári oklevelet átadják.

Délelőtt háromnegyed tíz órakor fuvózenekar indulója mellett vonultak fel a kazári leventék, a kazári tűzoltók, a mátrászelei leventék és tűzoltók, a jánosaknai leventék, a vizslási leventék a községi iskola előtti térségen megtartott tábori misére, mely misén a három községből mintegy 3000 ember vett részt.

A tábori misét és a szent beszédet P. Réz Marián szent Ferenczrendi szerzetes tartotta. — A hatalmas természetű és érces hangú lelki pásztor gyönyörű be-

széde magával ragadta az egész hallgatóságot s el lehet mondani, hogy szebb isteni tisztelet még Kazáron soha nem volt.

Az istenitisztelet a Hymnus elének-lésével ért véget, majd Csekey Sándor kazári vezető jegyző lépett elő s megtartotta ünnepi beszédét.

Csekey Sándor kazári vezető jegyző beszédét azzal kezdte, hogy mi lenne akkor, ha a mai igen magas fokozott állókultúra máról-holnapra eltűnne s az emberiség visszazúlyodna a kőkorszakba s mi lenne akkor, ha a hit a vallás kihalna az emberekből, kihalna a társadalomból? A mindenható Isten azonban végtelenül irgalmas és nem engedi meg, hogy az emberiség a hitnélküli sötétségbe sülyedjen le, mert hiszen már a félig állati lelkű ősember is állított magának

esztendő februárius 4 napján, munkás életének 74-ik esztendejében. Elfelejtettlen lérvének emlékeztérére emelte szeretett özvegye Fay Ilona.

A családnak ma már hire-hamva sincs a faluban.

Eltűntek s létezésüket az enyészet elé állított védőpalást, a hallgatag kriptá hirtelen csupán.

Egykori birtokaik jelenlegi gazdája Berger Antal a Kőkut új földesura.

Még a legöregebb falusiak sem emlékeznek már rájuk, akik siri ágyukban remete békét élveznek s csak esténként a tücsök dalok örök melankóliája veszi körül őket.

Az izzó forráság elől menekülve hazatértek s a vadszölővel befutott folyosón szűcsölöm a falu édes illatát a tejet. Tekintetem az iskolán pihen meg. Új épület, impozáns, nagyszerű, melynél csak a tanítói lak szebb, minden antik-sága mellett. Olyan mintegy kastély rozmaring levegővel, szék ü illatával, édes bokraival dusan megrakott gyümölcsfaival, amelyeken túl a falusi házak ablakaiban úgy égne a nemzetiszínű muskátlik a cserepeken, mint a hangtalan lobogó boldogságdalok. Az iskola is ugyanilyen. De ennek a kulturintézménynek már van multja is. A jelenlegi épülete már a harmadik. Mindegyik más-más helyen volt. A szabadságharc utáni időkben keletkezett. Működésének kezdetét 1855-ben állapíthattam meg. Még a tanítók névso-

rát is sikerült összeállítani. Így a kishar-tányi „Szent Imréről” nevezett római katolikus mindennapi időktől napjainkig a következők:

1. Szabó Ábel, 2. Bakó Gellért, 3. Pintér Sándor, 4. Napik István, 5. Pillál Lázár, 6. Major Pál, 7. Bellos István idb. 8. Uhrin Pál, 9. Bahel Károly, 10. Boros József, 11. Husovszky István, 12. Pintér Sándor, 13. Darvai Márton, 14. Boros József, 15. Bella István ifj., 16. László István, 17. Zacsó József, 18. Chikán Melithon Miklós. Összesen 18 lélekfáklya 76 esztendő távlatában. A faluban nincs egy analfabéta sem. Csendes, szelíd, vallásos nép s ahogy elmereng a falu élete és egyszerűsége felett, csodálkozom a falu függetlenségén.

S falun írok a faluról, a falunak s gondolataimat szeretném, csoportosítani, de a pipacs és a buzávirág színei lobog-nak körülöttem, lágy szellő orgonák zsong-anak fülemben s a napsugarak ragyogó szálain a fénybe zengő pacsirta ujjongást hallom, nem tudok írni csak a költő szavait idézni, hogy

„Nagy szépségektől ittasodva járok És rózsaszínű pápaszemen át Látom: falucskám tornyát, házikoit És minden meghil kedves zeg-zugát Tündérligetnek látom a szegényes, Poros pár fát s a görbe kis utat, — És kék tavacska libbenő hatlyunak A pocsolóban pocskoló ludat.”

(Falun, Vályi Nagy Géza.)

Hírek és különféle

Halálozás. Özv. Jánossy Istvánné, sz. Polastyák Borbála 69 éves korában a Zemplén megyei Udva községben t. hó 15-én meghalt. Az elhunytban dr. Jánossy Ödön vezető rendőrkapitány édesanyját gyászolja.

Kirándulás. A Magyar Kárpát Egyesület f. hó 30-án kirándulást rendez Szentkútra. Indulás reggel a 8 órai vóttal. Vezető: Hinel Jolán.

Városi közgyűlés. A képviselőtestület f. hó 27-én d. u. 3 óráig tartó gyűlést tartott az alábbi tárgysorozattal. A Hísekegy után a polgármesteri bejelentéseket dr. Figus Béla főjegyző olvasta fel. Fontosabb tételei: dr. Clementis Kálmán városi tisztiorvos elhalálozása és áldásos működésének méltatása. — Majd nőgrádi Pap Gyula ügyvédnek és kiváló költőnek elhunyt és értékes munkássága. Mindkét szomorú jelentést a közgyűlés tagjai állva hallgatták végig. — Dr. Sztranyavszky Sándor képviselőnek az államtitkári állásról való lemondása. Eddigi nagyjértékű és eredményes támogatásának megköszönését és képviselői minőségében további támogatását kéri a város képviselőtestülete. Az egészségház építése az államrendőrségi épület mellett megkezdődött. — A 2) pont alatt a városi kölcsönből magánosok által épített és 3) az eladott városi ingatlanok tulajdonjogának átírása. — 4) Ifj. Timaróczy Sándornak 3000 P kölcsönt engedélyez a közgyűlés. 5) Wanzura Lajos és Farkas Lajos ingatlancserejéhez hozzájárul a közgyűlés. 6) Szentpétery János az izr. fürdő mellett lakásépítésre telket kap. 7) A szabályozási terven a városháza mögötti hegyoldal on némi változtatást eszközölt a közgyűlés. 8) A Füleki- és Főucca csatornázásának végzamláját hagyja jóvá a közgyűlés. — 9) A Rimaszombati-uccában (Kath. Kör. fölött) támfal építését engedélyezi a közgyűlés, 50 százaléklban az ingatlantulajdonosok terhére 5 évi részletfizetési kedvezményrel. — 10) A Miklós Ferencné Pécskő-uccai ingatlanának anyagát építeni szándékozó hadirokkantaknak ajándékozza a közgyűlés. 11) Dr. Clementis Kálmán édesatyjának a temetési segélyt kiutalja. — 12 p. elmaradt. — 13) A tisztiorvosi állást egyelőre helyettes utján töltik be. — 14) A munkásotthon (szoc. dem.) járdaépítési költségeit 50 százaléklban elengedi a közgyűlés. — 15) A Mávvál régebben kötött (egy árokra vonatkozó) szerződést érvénytelenít a kgy. 16) Lapsánszky János O.K.H. ig. tagságát szótöbbséggel tudomásul veszi a közgyűlés. — 17. A polgármesternek 2 heti betegszabadságot engedélyez a kgy. — 18) A városi tiszt-

viselők illetményeinek rendezését (leszállítását) bár érdemlegesen nem tárgyalta a közgyűlés, mert a takarékosági bizottság javaslatára az állandó választmány levette napirendről, mégis hosszú vita indult meg e tárgynál, amely sok félreértést tisztázott és nyilvánvalóvá tette, hogy a szerény köztisztviselői javadalmazások ellenére a városi tisztviselők anyagi erejüket messze túlhaladók. ajánlatot tettek, hogy ezzel a város munkanélküli élő tömegének egy részén sűrűsösen segítsenek. A közgyűlési vita és a más városokból bekért takarékosági módoszatok alapján a takarékosági bizottság a következő közgyűlésen teszi meg javaslatát. — Ezután néhány honosítási ügy következett, majd tárgysorozaton kívül Csomor Mátyás kertjének parcellázási tervét hagyta jóvá a közgyűlés. — A takarékosági bizottságba dr. Pollatsek Ármán lemondása folytán a képviselőtestület dr. Gádor Ferencet küldte ki. — Az izr. fürdő lebontására 1932. július 1-ig adott haladékot a közgyűlés. — Az egészségügyi bizottságba dr. Clementis Kálmán helyére dr. Brunovszky Loránd választott be. — Ezzel a hozsuzra nyújtott közgyűlés végetért.

A buza olcsóbbodása ellenére is emelkedik a föld ára. A buza árának esése ellenére az ingatlanpiacon igen érdekes jelenség tapasztalható. A mezőgazdaság minden válsága ellenére egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a föld iránt. Azok a bankok, amelyek a parcellázással foglalkoznak, azt tapasztalják, hogy az utóbbi időben az az üzletág fellendült. Szinte naponként jelentkeznek vevők az egyes parcellákra, holott normális időben a földmivestársadalom csak az őszi hónapokban szokott a földvásárlás kérdésével foglalkozni. Az érdeklődésnek nyilvánvalóan az az oka, hogy a rendkívül alacsony buzaárak következtében a föld értéke is annyira lecsökkent, hogy már különösen a kisgazdátársadalom rentábilisnak tartja a földvásárlást. Ez az érdeklődés befolyást gyakorol a földárakra is. Egy hónap óta már körülbelül 10—15 százaléklal drágult a mezőgazdasági művelésre alkalmas föld, bár ugyan ezen idő alatt a gabona 30—40 százaléklal olcsóbbodott.

Lisztipiaci helyzet. Tudvalevőleg az életbeléptetett magyar-osztrák kereskedelmi szerződésnek gyakorlati érvényesítése szempontjából a gabonakiviteli szindikátus mellett meg kellett alapítani a malmok lisztiszindikátusát is. A lisztiszindikátus működését azzal kezdte meg, hogy megállapította, hogy milyen puotával vesznek részt az egyes malmok a 850 ezer métermázsát kitevő kedvezményes exportkontingensben. Abban állapotok meg, hogy az 1929. évi exportot veszik alapul, amikor a magyar lisztkivitel Ausztriába 1,300.000 métermázsza

volt és az egyes malmok olyan arányban részesednek a kedvezményben, amilyen arányban az 1929. évi exportban résztvettek. Miután a kedvezmény mintegy 450.000 métermázsával kisebb exportot irányoz elő, az új kereskedelmi szerződés a malmok szempontjából kedvezőtlenebb a réginél. Ennek ellensúlyozása képen a lisztiszindikátus az összes malmokra nézve közös árakat állapított meg, hogy az egymás közötti versenyt kikapcsolják. Az első három hét tapasztalatai szerint Ausztria felé egyelőre a kivitel csekély, aminek főképen az az oka, hogy a vámemelés előtt a magyar malmok nagyon sok lisztet szállítottak az osztrák területeken levő raktáraikba. A távolabbi külföldön erősen érezhető az amerikai és orosz verseny, amellyel a magyar liszt nehezen tudja felvenni a küzdelmet. Nagy érdeklődéssel várják a magyar malmok a most megindult magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások eredményét. Miután a magyar-román kereskedelmi szerződést már aláírták, a magyar-cseh szerződés megkötése esetén a lisztpiacon javulásra van kilátás.

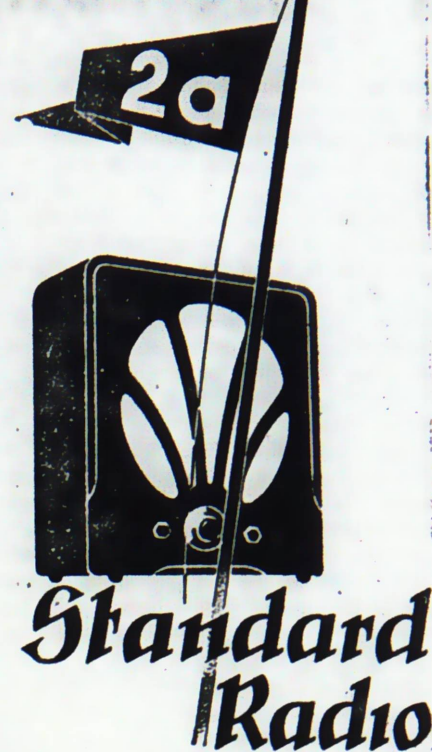
HIRDESSÜNK A Munka politikai hetilapban.

Piaci árak. Az idénypiacon f. hó 28-án a következő árakat sikerült feljegyezni: Liba 3—3 50 P, kacsa 2—2 70 P, csirke párja 1 20—2 P, tojás 8 fill., zöldpaprika 10 fill., zöldbab 16 fill., burgonya 14 fill., vörös szilva 18 fill., körte 20 fill., nyári alma 16 fill., őszi barack 30 fill., turó 80 fill., tej literre 24 fill., tej fél literre 80—1 P, vaj kg-ja 3—3 50 P. Kereslet elég élénk volt, dacára a nagy munka és keresetnélküliségnek.

A teherautót jobban keresik, mint a luxuskocsikat. Az automobilipar óriási jövőjét mutatja az a körülmény, hogy abban az országban, ahol a gazdasági viszonyok talán a legkedvezőtlenebbek, Németországban kedvezően zárult az automobilkereskedelem mérlege. Bár az idénynak megfelelően május havához képest júniusban ismét visszament a forgalom, mégis az eladások ugyanazon a nívón mozogtak, mint 1930-ban, sőt a statisztika szerint a teherautókból még többet adtak el. Az eredmény mindössze azáltal válik valamivel kedvezőtlenebbé, hogy az árak estek és inkább kis és közepesautókat adtak el úgy, hogy a forgalom értéke valamivel a múlt évi alatt maradt. Az automobilgyárak félévi mérlege is kedvező.

A prágai őszi áruminta-vásár. A 23-ik őszi árumintavásárt szeptember 6. és 13. között tartják. A prágai külügyminisztérium elhatározta, hogy azokból az országokból érkező látogatók ré-

A GYÖZTES:

Tökéletesen üzembiztos! Zúgámentes tiszta hang!

szére, ahol még a vízumkényszer fennáll, a prágai vásár tartamára a vásárigazolvány felmutatása ellenében lényegesen megkönnyíti a vízum megszerzését.

Tanítói áthelyezés. Hunyár Ádám Forgách-telepi igazgató tanító és Daubner Béláné központi iskolai osztály-tanító a tanügy érdekében kölcsönösen áthelyeztettek.

Halálozás. Kulik Jánosné vízvázlasztói lakos 40 éves korában Budapesten meghalt. Holttestét férje hazahozatta s temetése f. hó 25-én volt a bányatársulati ravatalozóból nagy részvét mellett.

Zenés mise volt Nagybaldogaszony napján a katolikus templomban. A Magyarországi Bányá és Kohómunkások Gazd. Szöv.-nek dalárdája és a bánya zenekar Gross Péter karnagy vezetésével kiváló precizitással szerepelt a hivatásos lelki öröme és az egyszerű munkásokból álló dalárda dicsőségére.

Dr. Soltész József

főorvos működése 40 éves évfordulójának ünneplése és bucsuztatása.

Folyó hó 25-én összegyűlt a bányatársulati orvosi rendelőben a Stefánia Szövetség választmánya, a bányatársulat orvosi kara, a társáda képviselte és számos ünnaplőanya.

Horváth László polgármester-helyettes, a Stefánia Szövetség társelnöke kérésre, elismerő szavakkal méltatta dr. Soltész József főorvos hervadhatatlan érdemeit az anya és csecsemővédelem terén kifejtett szociális és altruistikus érzelmű működését.

Utánna dr. Steiner Dezső orvos ismertette dr. Soltész József főorvos életrajzát.

1906. év óta szolgálja a Salgótarjáni Községhatár Rt. egészségügyét és 1923. év óta vezető, szülés és gyermek főorvosa a Stefánia anya- és csecsemővédelemért. Az ő nevéhez fűződik a 84. számú védőintézet létesítése is. Ez a humanus intézet ma már nagyon látogatott és tekintélynek örvendő és főképen a munkásság fontos és életbevágó érdekeit szolgálja. Legkésebben szól erről az eredmény: A gyermekhalálozási százalékl lényegesen csökkent.

Kruntorád Imre a társáda nevében fejezte ki köszönetét a csecsemővédelem terén kifejtett fáradhatatlan, önzetlen és ügybuzgó munkálkodásáért.

Ugyancsak köszönetét nyilvánította és virágcsokorral üdvözölte az ünnepel-

tet egy anya, aki az összes anyák nevében mondott neki hálátelt szavakat.

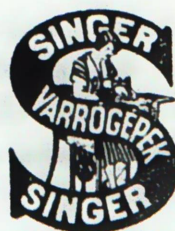
A Stefánia Szövetség Elnöksége és Választmánya örök hála-ja és elismerése jelöl egy művészi kivitelű emléklapot nyújtott át ezután, hogy az a kiérdemelt nyugalombavonulásában is mindig emberbaráti munkájára emlékeztesse.

A választmány hölgytagjai pedig ineleget szavakkal és virágcsokrokkal halmozták el.

A sok üdvözlés és meleg gratulációk után meghatott hangon emelkedett szólásra a főorvos. Megköszönte az elismeréseket és szokott szerénységével kifejtette, hogy munkája csak orvosi kötelességteljesítés volt, ez a kötelességteljesítés azonban egész életének tartalmát alkotta. Szociális és humanus érzelme hajtotta szeretettel a bányász népfel és célja volt egy erős, testben, lélekben, erkölcsben edzett nemzedéket nevelni a Hazának. Egyben köszönetét nyilvánította Niederland Gyuláné urnőnek, ki nemes jószívétől hajtva a gyermekvédő intézetnél a vándorkelengye-rendszert létesítette önkéntes adományából, mivel lehetővé tette, hogy a szegénysorsu anyákon legnehezebb napjaikban segíthessenek. Ugyancsak köszönettel emlékezett meg a „Mansz” asszonyairól, hogy adakozásukkal és kézimunkájukkal ezeket a vándorkosarakat kibővíteni és fenntartani igyekeztek.

R. L.

NE KISÉRLETEZZÉK!

A jó varrógép gyártása precíziósmunka!

Ezért nem tud minden gyár varrógépet előállítani!

Singer varrógépek azonban évtizedes tapasztalatok alapján, kizárólagosan varrógépeket gyártó üzemben készülnek!

EZÉRT ISMÉTELJÜK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-ucca 23 sz. (Városházával szemben).

A gazdasági helyzet és a leszerelés.

Ez a két kérdés sokkal szorosabb kapcsolatban van egymással, mint ahogyan azt általában feltegjük. Az egész világ több millió emberből álló állandó hadsereg van és az ezek fentartására fordított óriási összegeket mind olyan célokra fordítják, melyek az emberiség jólétének emelésére szolgálhatnak.

Erdemes szemügyre venni legalább is a nagyobb államok fegyverkezési kiadásait. A Nemzetek Szövetségének főtárgyalásai most bocsátotta köze a fegyverkezési adatokat tartalmazó évkönyvet és ebből megközelítően pontos képet nyerhetünk az erre a célra kiadott hatalmas összegekről. Hatvan állam van felsorolva az évkönyvben és ezek összesen 20 és fél milliárd svájci frankot fordítottak hadseregük fenntartására. Az Egyesült Államok áll az élen 3600 millió svájci frankkal, de közvetlenül utána Szovjet-országnak következik évi 3000 millióval. Franciaország hadserege csak alig valamivel kerül kevesebbe. Nagy-Britanniának pedig 2400 milliót emészt fel. Olaszország 2225, Japán 1165, India 1050, Németország 850, Lengyelország 450 millió svájci frankot fordít katonai kiadásokra.

Az természetes, hogy a hadsereget teljesen megszüntetni nem lehet. Katonaságra mindig szükség van, de csakis önméltó célokra. Ezt az elvet azonban csak az egészen kis államok valósították meg. A nagyhatalmak között ellenben szinte dühöng a fegyverkezési verseny. Ha ma Olaszország egy hajót épít, holnap Franciaország kettőt, holnapután pedig Anglia hármat fog építeni, mert egyik sem akarja, hogy alul maradjon a kevésbé nemes, de annál költségesebb versenyben. Ugyanígy van a szárazföldön is. Egyre-másra gyártják a nagykaliberű és messzehordó ágyukat, tökéletesítik a harci repülőgépeket és szakadatlanul kísérleteznek a különböző mérgek gázokkal, hogy egy esetleges háborúban ne csak a szembenálló hadsereget, hanem a védtelen lakosságot is mennél tökéletesebben kipusztítsák.

ben kipusztítsák.

Mit látunk pedig az ugynevezett polgári életben. Azt, hogy az életnivo mindenütt sülyedt, a termelő munkának nincs elég fogyasztója, a munkanélküliek száma az egész világon milliókra rug. És mindezen lehetne segíteni, ha nem is teljes mértékben, a katonai kiadások leszállításával, a leszereléssel. Abból a 20 és fél milliárd frankból, melyet most a hadseregek emésztene fel, vagy legalább is ennek jelentékeny részéből, mennyi munkanélkülinek lehetne kenyert adni, mennyi embert lehetne foglalkoztatni olyan munkával, melyből az egész világ-nak haszna volna.

A gazdasági életnek mindenütt tökére van szüksége. A világ két leg-gazdagabb államán, az Egyesült Államokon és Franciaországon kívül, nincs még egy számottevő állama a világnak, amely ne küzdene a tökeszegénységgel. A valamikor leggazdagabb országnak tartott Anglia is óriási költségvetési deficitet dolgozik és kormányja is belebukott ebbe a helyzetbe. Pedig, ha a fegyverkezésre fordította összeg jelentékeny részét törölhetnék, az egész deficitet meg lehetne szüntetni.

Anglia és az Egyesült Államok már tettek egy lépést arra az útra, mely a leszerelés felé vezet. De messzire ök sem mehettek, ha a többiek nem követik. Erre viszont, sajnos, kevés a kilátás. Még Anglia és Amerika ebben az esztendőben valamelyest csökkentette katonai költségvetését, Oroszország, Franciaország, sőt a kisebb államok is, mint Belgium, Románia, Jugoszlávia, emelték azt.

A gazdasági helyzet szanalásáról állandóan tartanak a nemzetközi tanácskozások. De ép annyira fontos a leszerelés megvalósítása is, S ahogy minden tekintet most a gazdasági tárgyalások felé fordul, ép úgy várjuk mindnyájan a leszerelés mielőbbi létrejöttét is, mert anélkül a normális viszonyokat helyreállítani nem lehet.

SPORT.

Kemény hete volt az elmúlt héten a bajnok SSE-nek. A kettős ünnepen Losoncra látogatott el, Szent István napján a Magya-Kupa mérkőzést bonyolította le, 23-án a lugosi SC Vulturit látta vendégül. Míg a losonci mérlegen egy győzelem és egy vereség szerepelt, addig az utóbbi két mérkőzés teljes sikert hozott.

A budapesti Postások ellen 2:0-as féldő után 4:0-ra győzött, ami szenzációs győzelem számba megy, ha azt nézzük, hogy az amatőr Postások országos viszonylatban is jelentékeny játékerőt képviselnek. A mérkőzés mindvégig heves iramú volt s az elbizakodott Postások későn eszméltek rá, hogy Salgótarjánban veszteni is lehet.

A román bajnokkal vasárnap vívott mérkőzés ünnepélyes ajándékozásokkal kezdődött. Az SC Vulturi zászlócskák, a SSE fókásokkal kedveskedett. A kezdés bizonytalanul indult, az ellenfelek csak tapogatódzva támadtak, a játék inkább a Vulturi tételén folyik. A közönség támadásra buzdítja a SSE-t, de az tartalékosan állva fel, csak nehezen kap lábra. Nagy izgalmat keltett, amikor Jancsi a 16-on belül kézzel érinti a labdát s a bíró 11-est ítélt a SSE ellen. Csala azonban kivédte s a bajnokcsapat kapuja felszabadul. Novoszelenszky bombái a kapu felett süvitenek és két corner is eredménytelen marad. Már-már úgy látszik, hogy az első féldő gól nélkül mulik el, amidőn Novoszelenszky egy kapu előtti kavarodásból megszerezzi a vezetést 1:0 a SSE javára.

A második féldő a román csapat támadásával kezdődik, a SSE-en meglát-szik az utóbbi kemény mérkőzés fáradtsága és minden biztatás mellett, visszahátrál. Az agilis Rigó a lábát fájlatja, Márkusnak a fejét költöztetik s Paskó hiánya is érezhető.

Müller, aki Szent István napján a Postások ellen nagyszerű szélső volt a kemény román csapatokkal szemben meglehetősen bántortalanul mozgott. Így Vics és Csala védtek a SSE néha megszorított kapuját. A román balszélső és

a center bámulatos rugékonysággal száguldott egy-egy kapott labdával Csala kapuja felé s állandó veszélyt jelentettek. Egy ilyen lefutás alkalmával a center által megjátzott labdát az összekötő a hálóba pöcköli 1:1. A játék irama nem enged. Novoszelenszkynek, a szélre adott labdájá szabaddítja fel a SSE kaput, Vicsnek több gólhelyzete akad, de úgy ő mint Márkus rontanak. Végre újból a SSE szerzi meg a vezetést Dancsák kapásból löti ügyes góljával. 2:1 a SSE javára. A II-ik féldő végéig mindkét részről több támadás indult, de eredménytelen marad. Jók voltak: Csala, Vics, Rigó, Novoszelenszky, Schott a SSE-ből, a vesztes csapatból a balszélső, a center, a jobbösszekötő és a balbekk. Takács sok éberséggel, részrehajlás nélkül, egy-két kisebb hibától eltekintve, közmegelegedéssre vezette le a mérkőzést.

Eladó

Zongoraharmónium, szőnyeg, könyvtár, íróasztal, wertheimszekrény, butorok, képek, háztartási cikkek.

Cím: Dr. Nesztor Kamillné Baglyasajja.

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel az Ipartestület mellett lévő házban november 1-ére kiadó. Értekezni lehet Fűrdő-utca 4.

Eladó Salgótarján központjában részben emeletes ház üzlethelyiséggel, áll 6 szoba előszoba, konyha, kamra, fürdőszoba, ház alapincézve bekerített udvarral, takarékbetétkönyvvel is átvehető. Megtudható a „Munka” kiadóhivatalában!

Jogfolytonos kocorcsma berendezéssel és házzal együtt, igényjogosultnak eladó. Felvilágosítás a szerkesztőségben.

Nyomatott: „A MUNKA” könyvnyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos: Véghe Kálmán

Donászy Viktor
MAGYAR DIVATÁRUHÁZA
FŐ-TÉR. SALGÓTARJÁN. FŐ-TÉR.

Szülők figyelmébe!

Tisztelettel értesitem az iskolás gyermekek szülőit, hogy az idei tanévre megérkeztek az első és második osztályba kötelező **gimnazista és polgári** előírással egyenruhák, Bocskay és gimnazista bársony sapkák.

Ezenkívül raktáron tartok:

Bőr és vászon iskolai táskákat. Előírással csukos és fehér **intézeti** vásznakat, szöveteket és matróz gallérokat. Pické és flanel takarókat, saját készítésű fehér vattás **paplanokat**. Magyar gyártmányú patent harisnyákat. Zsebkendőket, ruhanemű jelzésére **betűket és számokat**.

Megrendelésre készítek:

Minden nagyságú fehérneműt. (inget és nadrágot). **Schiffonok és vásznak nagy választékban.** Továbbá nagy választék van tricó és habselyemből készült **fehérneműkből**.

Minden GFB. harisnyához egy kézi bőrdöntőt ingyen adunk!

Maradok tisztelettel: **DONÁSZY VIKTOR**
„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

A gomba.

A gombák fehérje-tartalmuknál fogva táplálók; de meg kellemes ízükért különféle ételek izletessé tételére is igen alkalmasak.

Nagyon kell azonban vigyázni, hogy tévedésből olyan gombát ne együnk, amely mérges.

Egész általánosságban nem lehet mondani, hogy milyen az ehető s milyen a mérges gomba, mert vannak egyes tulajdonságok, melyek a mérges gombákra is, meg az ehető gombák némelyikére is ráillenek.

Igen sok gomba van, mely ehető gombához hasonlít és mérges. Azért csakis olyan gombát szabad enni, amelyről biztosan tudjuk, hogy ehető, amelyik gombát azonban nem ismerjük, arról inkább higgyük, hogy mérges, mintsem megkóstoljuk.

Mindenesetre kerüljük az olyant, mely undorító szaga, feltűnő élénk színű s amelynek husa feltörés után hamar színt változtatja.

Ha valaki mérges gombát evett, csakhamar rosszul érzi magát, feje fáj, szédül, émelygés fogja el, sőt legtöbbször hány is. Ez különben csak szerencse rá nézve, mert hamarabb eltávozik gyomrából a mérge. Gyakran elájul az ilyen mérgezett ember, sőt a mérgezés következtében meg is hal.

A jó gomba is megárt, ha sokat eszünk belőle, mert nehezen emészthető és megromlik, ha állott. Gomba ételekből ne tegyük el estére a déli maradékokat.

Az ehető gombák közül a legismertebbek: a szarvasgomba, lombos erdőben, néhány centiméternyi mélységben nő a föld alatt s ősz végén érik. Barnás fekete színű, dió, vagy tyuktojás nagy-

ságú, kellemes szaga és íze. Mérges gombafajokkal nem szokták összetéveszteni. Az ágas-bogas palánkgombát is szarvasgombának nevezi a magyar nép, szintén jó gomba.

Az ehető tinoru nyáron és ősze erdőbe növő vaskos-gomba. Összetévesztik a sátn-gombával, mely igen mérges. Az a különbség köztük, hogy a sátn-gomba alul sötétvörös, az ehető tinoru sárga színű s hogy az ehető tinoru husos szára feltörés után is fehér marad, míg a mérges tinoru feltörve ibolya-színű lesz.

A csiperke-gomba tavaszról őszig mezőkön, kertekben és erdőkben nő, igen izletes, kedvelt gomba (sampion néven is nevezik.) Némelykor összetévesztik a gumós galócával, mely mérges. A csiperke alul piros színű, a gumós galóca tiszta fehér, feltöréskor megkékül.

A császár-galóca szintén ehető gomba, felcserélhető a légyölő galócával. Figyelmesen nézve nem nehéz a kettő közt különbséget tenni, mert emennek vörös kalapja fehér foltoktól tarka, s alul fehér, amazé barnább és kevésbé foltos, alul pedig szép sárga.

A vargánya (nyulógomba, csirke-gomba) nyáron és ősszel, erdőkben nő világos sárga színű, kellemes íze, de kissé nehezen emészthető. Hasonlít hozzá a narancsszínű vargánya, mely mérges. Ez sötétebb színéről ismerhető meg.

A kucsma-gombák közt sok jó ízű és ehető faj található, ugyszintén a redős-gombák közt is. A kucsma-gomba mérges lehet, ha nincs jól kiáztatva, vagy ha régi és romlott.

Igen kedvelt gomba az apró, illatos szegfű-gomba.

A Gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcsín, kedvetlenség a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használatát sok esetben elműlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar **Ferenc József** vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Vidéki magántanulók eredményesen vizsgázhatnak a Walter magántanfolyam után, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendes elfoglaltságuk mellett lakóhelyükön, levelezés útján sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országsszerte előnyösen ismert Walter magántanfolyamhoz. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Tátra-utca 57 sz. ház eladó, mely áll: 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

29 Sz. 30 V.

2 Sz. 3 Cs.

5 Sz. 6 V.

Az istenek fia.
Filmdráma.

A montmartrei pokol.
Kalandorfilm 10 felv.

Jón!

Jón!

A színigazgató ur.
Vígjáték 7 felv.

Agyonüt a főnyeremény. Vígjáték 8 felv.

Véres riport.

Kezdet: szerdán csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.